

Pentru piesele lui Camil Petrescu

Soarta pieselor lui Camil Petrescu te predispuie la misticism. Există oare un destin care planează asupra autorului? Iată, spre deosebire de romane, care s-au bucurat de un profund succes (deși, la apariție și un timp apreciabil după aceea cercul cititorilor era încă destul de restrins), teatrul lui Camil Petrescu a întâmpinat o neîntreruptă — surdă sau fățișă — rezistență din partea companiilor dramatice ca și a campaniilor de presă. *Jocul ielelor* nu s-a reprezentat. *Danton* — capodopera — n-a văzut lumina rampei. *Dr. Omu* și *Dona Diana* au putut fi citite doar. În anii de după eliberare, s-a jucat, realizându-se cu acest prilej cel dintâi mare succes de public al lui Camil — bucureșteana *Mitică Popescu*. Pe urmă — încununând o carieră chinuită — a venit *Bălcescu*, iar nu de mult *Suflete tari* a intrat și ea în repertoriu (pentru a fi „aminată“...).

Și totuși — e atît de puțin, pentru cel mai însemnat dramaturg român de după Caragiale.

Am vrea, în sfîrșit, să-l vedem pe Gelu Ruscanu în *Jocul ielelor*. Cum o arăta pe scenă, tragicul gazetar socialist? (Dar nici un teatru nu l-a inclus în repertoriu.) Am vrea să revedem *Bălcescu*, întreruptă, în mersul ei, de moartea dureroasă a lui Mihai Popescu. Pînă în prezent — după cît se pare — nu s-a găsit un interpret. Și, în adevăr, este cu neputință să se găsească un „Bălcescu“? (Deoarece, nici un

teatru n-a introdus piesa în repertoriu.)

În sfîrșit, am citit, cu puține zile înainte de moartea autorului, *Caragiale*. În prag de plecare, Camil Petrescu și-a luat un ultim rămas bun de la maestrul și înaintașul său. Cine va realiza chipul amar și sarcastic al lui Caragiale? Cine-l va intrupa pe Eminescu, dar pe Maiorescu ori pe Slavici? Cine va fi regizorul care să cuteze? Dar teatrul care să îndrăznească? (Pentru că nici această ultimă și plină de probleme scenice lucrare a lui Camil nu și-a găsit loc într-un repertoriu unde alături de multe, remarcabil de multe creații de artă, se află totuși — prin excesiva generozitate a gazdelor — destule producții dintre acelea care stirneau condeiul lui Camil Petrescu...

Să nu-l uităm pe Camil!

A. I. MIR.

Insemnări pe o jartieră...

Vreau să spun prin acest titlu că reflecțiile ce vor urma sînt făcute doar pe marginea „Ciorapului verde“ cu care Teatrul Municipal ne-a atras în sala lui din Grădina Icoanei cînd au început căldurile. Nu-i o cronică și nu voi tulbura somnul curioșiei sale Tirso de Molina prin aprecieri critice asupra piesei și oportunității ei, mai ales cînd știa bine că numai din pricina vieții amare pe care i-a făcut-o critica, acest Don Juan în tinerete (de altfel, primul dramaturg din lume care a statornicit pe scenă figura legendară a lui Don Juan) a hotărît, practicînd proba-